

35. ԿՈՒՇՈՒՐ ՀԱՌԹՆԸ

Մին շատ տղատար, հըռթնատար ու թուռնատար տան տոռնը մին հըրհըգյոնն մին հլիվուր մարթ պեննեմ ա, տընըցուց լոխճինին հըրցնում, թա ծըեր տոռնը մոնըքյը նան ապրանքն ա՝ շատ սիրում, թա՝ սերըւ լոխ սուա ըն անում, կարում չըն հլիվուրենն ջողորը տան, մենակ կուճուր հառթնը ասում ա.— Հըրուատոթունը, մոնըքյը, փողը լոխ ծըերոքու եղտ ա, կյամ ա, քլիննամ, տանը սեր պիտի, լոխ հենց պիտի ինին մին հըլավում քոն իլած:

Տրանա ետն էլ հլիվուրն ասում ա.— Օրաս ետը լոխ էս կուճուր հառթնեն խուակավը կըքլինաք, հինչ վըեր ասե, անջուկ կօնեքյ: Ասում ա, պըրծընում, տոնա կյամ, էլ ուրվամ չի:

էտ մըեծ տանը շատ վըեղ, շատ հանդ, շատ արտ ա իննչմ: Արտը վըեր միւրըն մըծանում ա, հնչն հինճիլի տըռնալու, էտ կուճուր հառթնը ասում ա.— Դըրյազավ հըրեցեքյ, պըրեքյ թալա տուվեքյ: Իտի յէլ անում ըն:

Կուճուր հառթնը էտքան ըրտերին տըեղը լոխ կարկաժ ա վարել տամ, էտ կարկաժը վըեր միւրըն տիղնավուն ա տըռնում, տըհանցա տասսը կըտրել ա տամ, պիրում կոտրում, տըհանում լոխճինին մալը լիգյը ցորենն ա: էտ ցորենը լուվանում ըն, շուրըցնում, տանում ճեղաց, աղում, պիրում հաց թըխում: Հացըն համը

կաղնու համ ա ինում: Տրանալ գլոնում ըն, վրեր կըրկըմենն հալա հըսալ լի: Տրանա ետը կուճուր հառթնը տընըցուց լոխճինին ասում ա.—Հու հիշաղալ քլինամ ա, տոն կլալիս մին պեն պիրի:

Հանդա տոն կլալիս ամմենն օր լոխ ամեքալ մին պեն ըն պիրում, մենակ կուճուր հառթնեն նշանածը տերտակ ա կլալ: Կուճուր հառթնը լոխճինին քըշտին մարթին իրենըյր խոսում ա, ետնան էլ ասում.—Վրեր էքուժ տերտակ եկեր, թուղըլական չըմ տանը մղակալը նի մենես:

էքսը տոն կլալիս կուճուր հառթնեն մարթը վընչ մին պեն լի քթենում, հղըցումը մին ըսպանած օց ա տընսնում, քլինամ ա մհակեն քթավը քցում, պիրում հալաթը, ախպոցն ան հըռթնեն պերած տես-տենին խառնում: Կուճուր հառթնը լոխճնան թաքուն քլինամ ա էտ օցըն պիրանան մին բրիլանտա շինած մուտանա տոն օնում, պիրում ուրան օթաղը:

Տրանա ետը կըրկըմենն վրեր կլամ ա հըսնում, կուճուր հառթնը լոխ քաղել ա տամ, տահանց մաշան էնքան ցորենն ըն տուս տամ, վրեր տասը տարե հերիք կանե:

էտ տարենն շատ թունդ ծմրենն ա ինում, հիվընենն լոխ սոված, կլումերումը պըռանչում ին: Հիվընտարերը կլամ ըն էտ կուճուր հառթնեն անա խոտ օղում, տա յնլ ասում ա.—Ես խոտը փողալ չըմ ծախում, ցոռնալ ըմ ծախում: Խոտըն թըլենենն լոխ ցորենն ա շինում, տահանք ըսկսում ըն թաքավըրու մնան ապըրեւլը: էտ ղըթերքումն էլ տահանց տանը մնան սիրալ տոն լի կար:

Մին քշեր էտ հառթնեն պատրուը կլամ ա տրա տոնը պենում, տընսնում էտ քշերվա խըվարումը հենց ա մին իրիյնակ ինի երգլինքան վրեր եկած, լոնան էլ մարթու աշկ ա օղում, թա ծակե:

Պատրուը ետ կլամ ա կնգանը կոշտը, տընսածը քշտին նաղլ առու: Կընեգլը խըելումք ա ինում, ասում ա.—Ա՛ հիվուր, հինչ պեն օնեն, հինչըտ ա՛ մնացալ, վրեր օղում ըս գլիգան, թա մըր հառթնեն տանը էն հի՛նչ լոն ա, մոմք էս ընք թաքավըրու մնան ըպրելիս, էլ հինչիտ ա՛, վրեր օղում ըս ամմենն հինչ գլիգան: Մարթն ասում ա.—Ձէ՛, վրեր չէ, ես պիտի գլիգան, թա էն հի՛նչ լոն ա:

Պատրուը քլինամ ա կուճուր հառթնեն կոշտը, ասում.—Նաղլ ըրա, տընսնամ էն հինչան ա՛, վրեր քշեր-ցիրեկ քու օթաղըտ իրիյնակու լոն ինգլած ա ինում: Հառթնը ասում ա.—Ա՛պա, ես տա քեզ կարել չըմ ասընմ, վրեր օղում ըս գլիգան, քու տղենտ

նհրեա պիտի ըստընդաս տնւս կյամ, քիիննմ օրիշ շենում ապրե-
հմ, մըեր իլըծ-շիւնն էլ լոխ քեզ ինի, Տու մի ասըել, իրիյնն-
կու մնան լնւս տվողն օցընն պիրաննն տնւս կալած մուտանան ա:

Տա մուտանան յոր ա օնում քցնմ մաննը, մարթին նհրեա
քիիննմ կոխկն շենը, մին էրկու-իրեք տըռնան հտն էլլա ամմընն
հինշատար տըռնում, իսկ պըտրունն քշտին մնացած ամմընն
հինշն օրկանց-օր ծնննն մնան հալում ա պըրծնում, էլլա քի-
սըրոթումը կյամ ա նահանց տռանը շոքում: Հացը հունց պեն ա,
վըեր մարթին տանում ա դնշմնին տոռնը:

Մին օր հիվուրը ճըղորտված շուրերավ կյամ ա կուճուր հառթ-
նեն տոռնը թակում, հառթնը պըտրունն տանում ա տոռն, լնվ
դունըխել անում: Պատրունն ասում ա.—Դե՛ լավ, հինշ իլնլ ա,
իլնլ ա, մնլք ու ապրանք ա իլնլ, տահանք լոխ եղու մնան հնլնլ
ա՝ քիեցալ, էլլա եք մըեր կոշտը, բիրադի ըխշադինքյ, հինշ վըեր
կասընս, քու ասածըտ կանենքյ, էլ օրաս հտը քու սիր ու սեկրետետ
նհրեա պեն շօնընմ: Հառթնը ասում ա.—Ապա, տըռնում ը՛ս էտ
հացընն կըտուրտանքը, հունց ըրա, վըեր նահանք ձըռնը անա
կենան, նորըմինան սաղ հաց տըռնան: Պատրունն ասում ա.—
Ա՛ հառթնը, լննի հացընն կըտուրտանքը հունց կըկա՛րեն ձըռնը
անա փըռնեն, սաղ հաց տըռնան: Հառթնը ասում ա.—Ապա, իտի
յէլ մունք կարել շընք ձըռնը սիրինքյ, ձըռնը խոսկ ըսկանանք,
լնվն էն ա՛ ճոկ-ճոկ, ձըռնը անա հոռու ապրըննքյ, իտի
ձըռնը ավելի շատ կըսիրինքյ, իսկ քու ապրուտըտ, հա-
ցըտ, ճնըրտ, շորըտ ամմընն հինշ քու տղորանցըտ լոխնինն
պարտկն ա, կողի ձըռնը անա ճոկվալ ընք, պիտի մինշն վերշ քեզ
լոխ քյնմնդ անըննքյ:

